

Міністерство охорони здоров'я України

Полтавський державний медичний університет
Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією

СИЛАБУС
Організаційні питання медико-соціальної допомоги людям, що
живуть з ВІЛ та туберкульозом

вибіркова компонента

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	229 «Громадське здоров'я»
кваліфікація освітня	магістр громадського здоров'я
освітньо-професійна програма	«Громадське здоров'я»
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення навчальної	2 курс, 4 семестр
дисципліни	

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання	Коваль Тетяна Ігорівна, д.мед.н, професор Боднар Вадим Анатолійович, к.мед.н., доцент Марченко Олена Геннадіївна, к.мед.н., доцент
Профайл викладачів	https://infection.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+380532502701
E-mail:	infection@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://infection.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів/годин – 3 кредити ЄКТС /90 годин, із них:

Практичні заняття (год) – 30 год.

Самостійна робота (год) – 60 год.

Вид контролю – залік.

Шановні здобувачі вищої освіти!

Викладачі очікують, що Ви будете відвідувати всі лекції та практичні заняття, виконаєте завдання з самостійної роботи, і як результат - успішно складете всі поточні та підсумкове оцінювання.

У випадку пропуску занять Ви зможете відпрацювати їх відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в ПДМУ (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwtZ2dvVlQ.pdf).

Запізнення сприймаємо як неповагу до викладачів та одногрупників.

Кафедра популяризує неформальну освіту!!!

Рекомендуємо долучатися до онлайн-курсів на освітніх платформах:

<https://portal.phc.org.ua/uk/>

<https://courses.prometheus.org.ua/>.

та будь-яких інших, де розглядаються питання епідеміологічного нагляду, інфекційного контролю та спалахів інфекційних захворювань.

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю; посилення на джерела інформації при використанні розробок, тверджень, відомостей, ідей; дотримання норм законодавства щодо авторського права та суміжних прав; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації тощо.

Обов'язково опрацюйте:

Кодекс

академічної

доброчесності

(https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/WwK8jif9Fb1SzyjXCStiqjWVmat8x3J9QFHekKWx.pdf);

Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

Наша кафедра знаходиться за адресою:

КП «Полтавська обласна клінічна інфекційна лікарня Полтавської обласної ради».

Проспект Віталія Грицаєнка, 22

Сторінка кафедри на сайті ПДМУ - <https://infection.pdmu.edu.ua/>

Очікуємо партнерських взаємовідносин, вмотивованості, зацікавленості. Гарантуємо професіоналізм та освітню підтримку!

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Навчальна програма з дисципліни «Організаційні питання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом» складена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 229 Громадське здоров'я галузі знань 22 Охорона здоров'я для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 12.12.2018 №1383 та освітньо-професійної програми (ОПП) Громадське здоров'я, затвердженої Вченою радою університету, яка щорічно оновлюється.

Організація освітнього процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою ECTS, що заснована на поєднанні модульних технологій навчання та кредитів оцінки - одиниць виміру навчального навантаження магістра, необхідного для засвоєння модулю.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки):

Вивчення ВК «Організаційні питання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом» базується на вивченні здобувачами вищої освіти ОК.12 «Епідеміологія в практиці громадського здоров'я».

Опанування ВК «Організаційні питання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом» поглиблює теоретичні знання та вдосконалює практичні навички, сприяє досягненню програмних результатів навчання та написання магістерської роботи.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення освітньої компоненти є формування знань та практичних навичок у здобувачів вищої освіти з організації медичної та соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом, а також покращення знань, підвищення рівня сформованості умінь і навичок при роботі з пацієнтами/клієнтами, а також зниження стигми та дискримінації, пов'язаної з ВІЛ-інфекцією та туберкульозом.

- основними завданнями вивчення освітньої компоненти є постійне удосконалення заходів щодо діагностики, лікування та профілактики захворювань з урахуванням вимог доказової медицини.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє ВК (інтегральна, загальні, спеціальні):

- *інтегральна*: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Результати навчання для ВК:

по завершенню вивчення ВК «Організаційні питання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом» здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів та закладів охорони здоров'я;

- загальні питання організації медико-соціальної допомоги в Україні;

- організацію медичної та соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ-інфекцією;
 - організацію медичної та соціальної допомоги людям, що живуть з туберкульозом;
 - організацію медичної та соціальної допомоги людям, що живуть з ко-інфекцією ВІЛ/туберкульоз;
 - форми і методи санітарно-просвітньої роботи;
- вміти:**
- узагальнювати науково-практичну літературу;
 - брати активну участь в поширенні медичних знань серед населення;
 - проводити просвітницьку роботу (бесіди, лекції) серед населення, хворих і в закладах загальної медичної служби;
 - виявити необхідність обстеження клієнта на соціально-значущі інфекції, зокрема ВІЛ-інфекцію та туберкульоз;
 - діагностувати індивідуальні відмінності особистості;
 - проводити клініко-психологічне обстеження хворого;
 - визначити необхідність у спеціальних методах дослідження (лабораторних, функціональних);
 - організовувати соціальний супровід людям, що живуть з ВІЛ і туберкульозом сумісно із недержавними організаціями;
 - формувати і підтримувати прихильність пацієнта до АРТ і лікування туберкульозу;
 - надавати невідкладну психологічну допомогу при стресах, життєвих кризах, намірах тощо;
 - виділяти осіб, які відносяться до груп ризику щодо інфікування ВІЛ і туберкульозом.

Тематичний план практичних занять, із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Організаційні питання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом		
1.	Основні ознаки поняття «соціально значимі захворювання» та їх медико-соціальне значення.	2
2.	Фактори ризику виникнення проблеми соціально значимих захворювань.	2
3.	ВІЛ-інфекція та СНІД у ХХІ сторіччі: медичні та соціальні проблеми.	2
4.	Ознаки та критерії діагностики ВІЛ-інфекції	2
5.	Етіологія та патогенез ВІЛ-інфекції та СНІДу: молекулярна біологія, патофізіологія, клінічна біохімія	2
6.	Клініка та діагностика ВІЛ-інфекції.	2
7.	Лікування ВІЛ-інфекції.	2
8.	Паліативна допомога в термінальних стадіях ВІЛ-інфекції	2
9.	Біоетичні та юридичні проблеми ведення пацієнтів у термінальний період розвитку ВІЛ-інфекції	2
10.	Паліативна допомога в термінальних стадіях ВІЛ-інфекції	2
11.	Принципи організації медичної та соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ-інфекцією	2
12.	Туберкульоз. Групи ризику. Профілактика та організація медико-соціальної допомоги.	2
13.	Ко-інфекція ВІЛ/туберкульоз. Профілактика та організація медико-соціальної допомоги.	2
14.	Нормативно-правова база надання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом	2
15.	Заходи, спрямовані на зниження негативного впливу ВІЛ та туберкульозу на населення. Залік	2
	Разом	30

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	15
2.	Підготовка до поточних контрольних заходів	6
3.	Поняття про стратегію адвокації, комунікації та соціальної мобілізації в галузі контролю над туберкульозом та ВІЛ-інфекцією в Україні	6
4	Антиретровірусна терапія ВІЛ-інфекції	3
5	Юридичний супровід пацієнтів з ВІЛ-інфекцією та туберкульозом	6
6	Туберкульоз як медико-соціальна проблема	6
7	Етапи надання паліативної допомоги пацієнтам з туберкульозом, для яких усі інші можливості лікування вичерпані.	6
8	Форми та методи санітарно-просвітньої роботи щодо попередження ВІЛ-інфекції та туберкульозу.	6
9	Психологічна допомога при стресах, життєвих кризах, суїцидальних намірах тощо, асоційованих з ВІЛ-інфекцією та туберкульозом	6
Разом		60

Індивідуальні завдання

- огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики практичних занять;
- участь у науково-дослідній роботі;
- підготовка наукових доповідей на студентських наукових конференціях.

Перелік питань, який повинен засвоїти здобувач вищої освіти при вивченні освітньої компоненти (форма контролю – залік)

1. Сучасний стан проблеми ВІЛ-інфекції та туберкульозу.
2. Правові, моральні, психологічні аспекти ВІЛ-інфекції. Нормативні документи МОЗ України.
3. ВІЛ-інфекція. Групи ризику. Профілактика та організація медико-соціальної допомоги хворим.
4. Туберкульоз. Групи ризику. Профілактика та організація медико-соціальної допомоги хворим.
5. Ко-інфекція ВІЛ/туберкульоз. Профілактика та організація медико-соціальної допомоги хворим.
6. Заходи щодо зниження соціальної значущості ВІЛ та туберкульозу.
7. Етіологія та епідеміологія ВІЛ-інфекції та туберкульозу.
8. Основні уявлення щодо класифікації, клініки, діагностики та принципів лікування ВІЛ-інфекції.
9. Основні уявлення щодо класифікації, клініки, діагностики та принципів лікування туберкульозу.
10. Методологія та принципи добровільного консультування і тестування для різних груп населення. Правила заповнення медичної документації, алгоритм дій пацієнта, лікаря, соціального працівника.
11. Боротьба зі стигмою та дискримінацією в суспільстві та медичних закладах.
12. Профілактика ВІЛ-інфекції. Заходи постконтактної профілактики.
13. Профілактика опортуністичних інфекцій та інвазій (первинна та вторинна).
14. Надання медико-соціальних, людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом.
15. Надання соціально-побутових, людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом.
16. Надання психологічних послуг людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом.

17. Надання інформаційних послуг людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом.
18. Основні ознаки поняття «соціально значимі захворювання» та їх медико-соціальне значення.
19. Фактори ризику виникнення проблеми соціально значимих захворювань.
20. Перелік соціально значимих захворювань.
21. Паліативна та хоспісна допомога пацієнтам з ВІЛ-інфекцією.
22. Паліативна допомога в термінальних стадіях ВІЛ-інфекції.
23. Біоетичні та юридичні проблеми ведення пацієнтів у термінальний період розвитку ВІЛ-інфекції .
24. Організація паліативної і хоспісної допомоги пацієнтам з інкурабельними формами туберкульозу, зокрема ВІЛ-асоційованого туберкульозу.
25. Туберкульоз – епідеміологія, клініка, сучасний стан боротьби з туберкульозом в Україні.
26. Етапи надання паліативної допомоги пацієнтам з туберкульозом, для яких усі інші можливості лікування вичерпані. Нормативно-правова база.
27. Юридичний супровід пацієнтів з ВІЛ-інфекцією та туберкульозом.
28. Організація заходів з профілактики ВІЛ-інфекції та туберкульозу. Поняття про замісну терапію.
29. Поняття про стратегію адвокації, комунікації та соціальної мобілізації в галузі контролю над туберкульозом в Україні.
30. Нормативно-правова база надання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

Система поточного та підсумкового контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни – залік, який регламентується п.11 Положення [«Про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»](#).

Методи навчання

- вербальні (пояснення, розповідь, бесіда);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- тематичні дискусії;
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- імітаційні завдання;
- презентації;
- тренінги.

Методи контролю

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль.

Методичне забезпечення

1. Силабус.
2. Тестові та контрольні завдання до практичних занять.
3. Питання та завдання до контролю засвоєння дисципліни.
4. Мультимедійні презентації кафедри.
5. Мультимедійні матеріали для самостійної роботи.

Рекомендована література

Базова:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби : підручник : у 2 т. / за ред. В. П. Малого, М. А. Андрейчина. – Львів: Магнолія 2006, 2022. – Т. 1. – 652 с.
3. Інфекційні хвороби : підручник : у 2 т. / за ред. В. П. Малого, М. А. Андрейчина. – Львів: Магнолія 2006, 2022. – Т. 2. – 726 с.
4. ВІЛ-інфекція. СНІД-асоційовані інфекції та інвазії: навчальний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії за третім освітньо-науковим рівнем/ О. В. Рябоконь, Н. С. Ушеніна, О. О. Фурик, В.Г.Савельєв, Д. А. Задирака, Т.Є. Оніщенко – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2020.– 79 с.
5. [Клінічна настанова, заснована на доказах, «ВІЛ-інфекція», 2022](#)
6. [Стандарти медичної допомоги «ВІЛ-інфекція», 2022](#)
7. [Guidelines for the Prevention and Treatment of Opportunistic Infections in Adults and Adolescents with HIV \(NIH, CDC, HIV Medicine Association, Infectious Diseases Society of America; September 25, 2023\)](#)

Допоміжна:

1. [Закон України від 6.04.2000 1645-III «Про захист населення від інфекційних хвороб»](#)
2. [Закон України від 14.07.2023 № 3269-IX «Про подолання туберкульозу в Україні»](#)
3. [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 червня 2024 р. №564-р "Про затвердження Операційного плану заходів з реалізації у 2024-2026 роках Державної стратегії у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам на період до 2030 року](#)
4. Епідеміологія: протиепідемічні заходи: навчальний посібник / М. Д. Чемич, Н. Г. Малиш, Н.І.Ільїна. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 288 с.
5. Загальна епідеміологія: навчальний посібник/ Н.О. Виноград, З.П. Васишин, Л.П. Козак – 5-е видання перероблене і доповнене. – Київ: Медицина, 2021. - 272 с.
6. Спеціальна епідеміологія: навчальний посібник / Н.О. Виноград, З.П. Васишин, Л.П. Козак. – 3-є видання перероблене і доповнене – Київ: Медицина, 2021. - 336 с
7. Туберкульоз, його лікування та профілактика : інформ. список літ. / НМУ імені О. О. Богомольця, бібліотека ; [уклад.: О. В. Ключніченко ; ред. Острікова Н. В.; відп. за вип. Л. В. Папуша]. – Київ : [Б-ка НМУ імені О. О. Богомольця], 2021. – 25 с.

Інформаційні ресурси:

Міністерство охорони здоров'я України <http://moz.gov.ua/ua/portal/>
Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/>
Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>
Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>
Державна служба України з надзвичайних ситуацій <http://www.dsns.gov.ua/>
Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rnbo.gov.ua/>
Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>
Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
Centers for diseases control and prevention <http://www.cdc.gov/>

Розробники:

Коваль Т.І. – д.мед.н., професор закладу вищої освіти, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією,
Боднар В.А. – к.мед.н., доцент закладу вищої освіти кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією,
Марченко О.Г. – к.мед.н., доцент закладу вищої освіти кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією.

Складено за участі стейкхолдера :

В.о. директора КП «Обласний центр профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІД Полтавської обласної ради» **Світлана Нестеренко**